

**DET KONGELIGE FORNYINGS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT**

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARN- OG LIKESTILLINGSDEP.
Ansatt: 011
Dato: 19/1 -09
Saksnr: 2008/04167A-021

Deres referanse
200804167

Vår referanse
200803160-/AKH

Dato
16.01.2009

**Høring - Forslag om lov om endringer i diskrimineringsombudsloven,
markedsføringsloven og barneombudsloven**

Vi viser til Barne- og likestillingsdepartementets (BLD) brev av 25. november 2008 om overnevnte.

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) viser til høringsbrevets forslag om å endre funksjonstiden for Barneombudet, Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) og Forbrukerombudet. Barneombudet og LDO har i dag en lovfestet åremålsperiode på 4 år med mulighet for gjentakelse i 4 nye år, og Forbrukerombudet har en åremålsperiode, tilsvarende hovedregelen i § 3 nr. 2 i forskriften til tjenestemannsloven, på 6 år med mulighet for gjentakelse i 6 år. BLD ønsker å endre alle de tre åremålsstillingene til en åremålsperiode på 6 år uten mulighet til gjentakelse.

FAD ønsker i den forbindelse å gi uttrykk for følgende:

FAD forvalter tjenestemannsloven som regulerer den ordinære åremålsordningen i staten. I tilhørende forskrift § 3 nr 1 er det fastsatt at "*Åremål nyttes ikke når virksomheten i hovedsak har kontrollerende funksjoner overfor arbeids- eller næringsliv, eller hvor det for øvrig er særlig viktig at lederen har en uavhengig stilling.*" I samme forskrift § 3 nr. 3 A går det frem at åremål også kan nyttes der det er særskilt fastsatt i lov eller stortingsvedtak. FADs prinsipielle holdning til åremålsordninger som fastsettes i slike særlover, er at disse bør tilpasses i tråd med det generelle regelverk.

Utvidelse av åremålsperioden

Når BLD har valgt å benytte åremål for ombudene, er FAD enig i utvidelsen av åremålsperioden for Barneombudet og LDO. Ved å øke åremålsperioden fra 4 til 6 år, vil den bli lik den ordinære åremålsperioden i staten, jf. § 3 i forskriften til tjenestemannsloven.

Opphevelse av adgangen til en ny åremålsperiode

Hovedregelen for åremålsfunksjonen er at det skal være mulig for en stillingsinnehaver å søke om å fortsette i stillingen i en ny periode.

Unntaksadgang fra denne hovedregelen i særlovsbestemmelser må være meget begrenset og kun gjelde ved særlige tilfeller. Når det vurderes å gjøre unntak fra hovedregelen, må hver enkelt åremålsstilling vurderes for seg.

Ombudenes *uavhengighet* tilsier at man enten må velge mellom fast ansettelse eller *en* åremålsperiode. FAD er enig med BLD at en ordning med mulighet å gjeninntre i en ny periode, vil kunne påvirke et kontrollorgans arbeid i slutten av første periode. På den annen side er det vanskelig å vurdere hvor stor vekt det skal legges på dette momentet vedrørende de enkelte ombud.

Ut i fra vår kjennskap til de ulike ombudenes arbeidsoppgaver er det forskjell mellom Barneombudet som et klart uavhengig kontrollorgan, og Forbrukerombudets forvaltningsmessige tilsynsfunksjon. LDOs funksjoner har tilsynelatende et større spenn og befinner seg et sted mellom de to førstenevnte.

Barneombudet

Barneombudet har som hovedoppgave å fungere som et uavhengig kontrollorgan, jf. barneombudsloven. Barneombudet har derfor en dominerende uavhengig kontrollfunksjon som gjør det saklig å vurdere om *en* åremålsperiode er den mest hensiktsmessige løsningen. FAD er enige i at det foreligger tungtveiende saklige grunner for å avvike fra den ordinære ordningen.

Forbrukerombudet

Når det gjelder Forbrukerombudet er den uavhengige kontrollfunksjonen i praksis mindre dominerende og er i det vesentlige rettet mot næringslivet. Tilsynsfunksjonen og vedtaksadgangen synes mest fremtredende, jf. markedsføringsloven.

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Når det gjelder LDO er FAD mer usikker på ombudets uavhengige funksjon i fremtiden. Det er flere momenter i høringsbrevet som tilsier at organet har endret karakter fra et rent uavhengig kontrollorgan, til et kombinert organ med ordinære tilsyns- og forvaltningsfunksjoner. Her kan nevnes overtagelse av Dokumentasjonssenteret for personer med nedsatt funksjonsevne, innlemmelse av Likestillingssenteret og Senter mot etnisk diskriminering, tilsynsoppgaver med aktivitets- og rapporteringsplikt, jf. tilgjengelighetsloven m.v. LDO har derfor en utvidet funksjon, hvor det i tillegg til en kontrollfunksjon også har tilsynsoppgaver,

saksbehandling og en meglerrolle. Unntaksvis har LDO også vedtaksadgang, jf. diskrimineringsombudsloven.

Vi oppfordrer BLD til på nytt å vurdere om Forbrukerrådets og LDOs uavhengige kontrollfunksjon i fremtiden vil dominere ombudenes arbeid i så stor utstrekning at man bør fravike hovedregelen om stillingsinnehaverens mulighet til å søke stillingen for en gjentagende åremålsperiode.

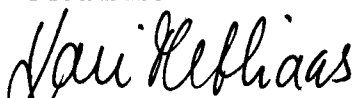
Endring av lengden på åremålsperioden for nåværende Likestillings- og diskrimineringsombud

BLD foreslår som et resultat av overnevnte endring å endre lengden på åremålsperioden for nåværende LDO, og samtidig frata nåværende stillingsinnehaver muligheten til å søke en ny periode.

Det er ikke adgang til å foreta en forlengelse av åremålsperioden for nåværende stillingsinnehaver, på administrativt grunnlag. Unntak må eventuelt gjøres til en del av lovvedtaket og fremlegges Stortinget for godkjenning, slik BLD nevner i sitt høringsbrev. Et slikt unntak kan bare gjøres i helt spesielle tilfeller. Forlengelsen av åremålsperioden for lederen av gjenopptakelseskommissjonen er i dag det eneste tilfellet der Stortinget har åpnet for å gjøre en slik endring. I den forbindelse kan vi nevne at Justiskomiteen påpekte i Innst. O. nr. 16 (2007 – 2008) at "[de] legger til grunn at dette ikke skal danne presedens for lignende saker."

Når det gjelder LDOs tilfelle for nåværende stillingsinnehaver, foreligger det tungtveiende hensyn som trekker i ulike retninger. De faktiske forhold gjør at det er vanskelig å finne en optimal løsning. FAD stiller seg til rådighet for nærmere drøftinger med BLD om bruk av åremål, og hvordan overgangsordningen for LDO bør håndteres.

Med hilsen

Kari Metliaas (e.f.)
avdelingsdirektør

for Anne Kristine Hage
rådgiver